

Motion till riksdagen 2024/25:1684

av Carina Ödebrink m.fl. (S)

Ett jämlikt tandvårdssystem och behovet av fler tandläkare

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av utbildning för fler tandläkare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett modernt och jämlikt tandvårdssystem som gynnar förebyggande och regelbunden tandvård och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Målet för den svenska tandvården uttrycks i tandvårdslagen

”2 § Målet för tandvården är en god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen.”

Den svenska tandvården är ett internationellt föredöme för god tandhälsa och utvecklad tandvård. Ändå kan vi se att alltför många inte får den tandvård de behöver och har rätt till. Tandvården är ojämlikt fördelad över landet och mellan människor. Dålig tandhälsa minskar livskvaliteten och kan leda till följsjukdomar. Invånare på lands- och glesbygd, människor med små ekonomiska marginaler och äldre är särskilt utsatta. Sedan lång tid råder det också stor brist på tandläkare. Det leder till att patienter i vissa delar av landet får vänta orimligt länge för att få en tandläkartid.

Tandvårdsförsäkringen behöver därför fortsatt utvecklas med fokus på regelbunden och förebyggande tandvård.

Myndigheten för Vård- och omsorgsanalys redovisar i en undersökning, ”På tal om tänder” från 2022, att nästan 20 procent uppger att de under de tre senaste åren avstått från att söka tandvård trots behov.

För att uppnå en jämlik tandvård krävs det att den är både fysiskt och ekonomiskt tillgänglig. De tidigare socialdemokratiskt ledda regeringarna tog flera bra och viktiga steg för att förbättra tandvården.

2025 sänker den nuvarande regeringen åldersgränsen för fri tandvård från 24 till 19 år, dessutom försvinner det dubbla årliga tandvårdsbidraget för personer mellan 24 och 29 år.

När det gäller bristen på tandläkare och övrig tandvårdspersonal visar Socialstyrelsens rapport från 2023 över tillgången på arbetskraft uppger 17 regioner att man har brist på tandläkare. 13 regioner uppger dessutom brist på specialisttandläkare. Idag finns tandläkarutbildningen på fyra orter: Malmö, Göteborg, Umeå och Stockholm.

Jönköping University och Linköpings universitet i samverkan med odontologiska institutionen och Region Jönköpings län har under lång tid arbetat för att kunna starta en tandläkarutbildning i Jönköping. Jönköping University planerar att skapa en helt unik utbildning i Sverige med toppmodern teknik och digitalisering tillsammans med en omfattande klinisk praktik.

En avsiktsförklaring finns i dagsläget tecknad med tretton av landets regioner, vilket motsvarar 3,7 miljoner av Sveriges befolkning. Studenternas utbildning och kliniska praktik kommer i stor utsträckning ske inom tandvården runt om i landet. Den nya tandläkarutbildningen ska erbjuda 30 utbildningsplatser varje termin när den är i full drift med totalt 150 dagars klinisk träning vid kliniker runt om i landet.

Förslaget om att inrätta en ny och modern tandläkarutbildning är den första nya ansökan på femtio år och en viktig del för att komma tillrätta med tandläkarbristen som finns i hela landet. Det innebär också stärkta förutsättningar att klara målet om en jämlik tandvård av hög kvalitet och med god tillgänglighet.

Carina Ödebrink (S)

Azra Muranovic (S)

Johanna Haraldsson (S)

